

Buitenlandse reizen in het voortgezet onderwijs

Postbus 681
3500 AR Utrecht
Telefoon: 030 263 10 80
e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND	3
2	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	4
2.1	Het percentage scholen dat buitenlandse reizen voor leerlingen organiseert.....	4
2.2	Populaire steden en landen als bestemming voor buitenlandse reizen.....	5
2.3	Invloed van aanslagen en terreurdreiging op keuze bestemming.....	7
2.4	Discussie binnen school over de buitenlandse bestemmingen.....	8
2.5	Leerlingen die van hun ouders niet mee mogen naar een buitenlandse bestemming	9

Bijlagen

- I. Onderzoeksverantwoording
- II. Toelichtingen en antwoorden open vragen

1 ACHTERGROND

DUO Onderwijsonderzoek & Advies, specialist op het gebied van onderwijsonderzoek, heeft in januari 2018 een kwantitatief onderzoek verricht onder directeuren in het voortgezet onderwijs over het door de school organiseren van reizen voor leerlingen naar het buitenland.

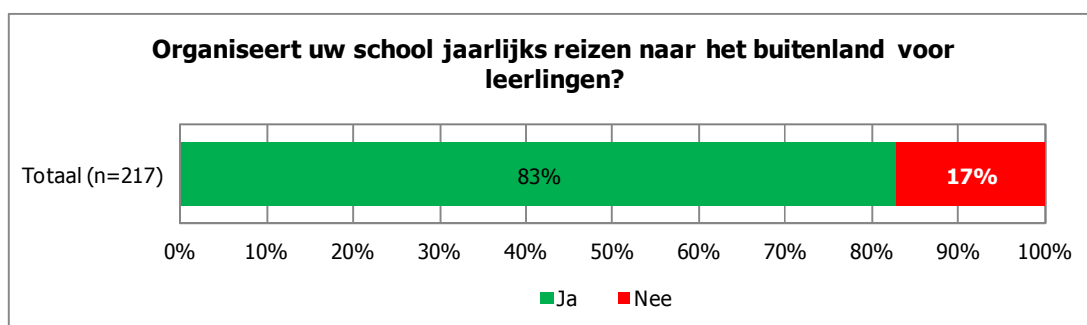
In totaal hebben $n=217$ directeuren in het voortgezet onderwijs deelgenomen aan het onderzoek.

In deze rapportage beschrijven we de resultaten van het onderzoek.

2 ONDERZOEKSRESULTATEN

2.1 Het percentage scholen dat buitenlandse reizen voor leerlingen organiseert

Volgens een ruime meerderheid van de directeuren in het voortgezet onderwijs (83%) organiseert hun school jaarlijks reizen naar het buitenland voor leerlingen.

Op kleine VO-scholen (250 leerlingen of minder) blijken minder vaak jaarlijks reizen naar het buitenland georganiseerd te worden voor de leerlingen: 52% van de directeuren van kleine VO-scholen geeft aan dit te doen versus 83% van de totale groep directeuren.

2.2 Populaire steden en landen als bestemming voor buitenlandse reizen

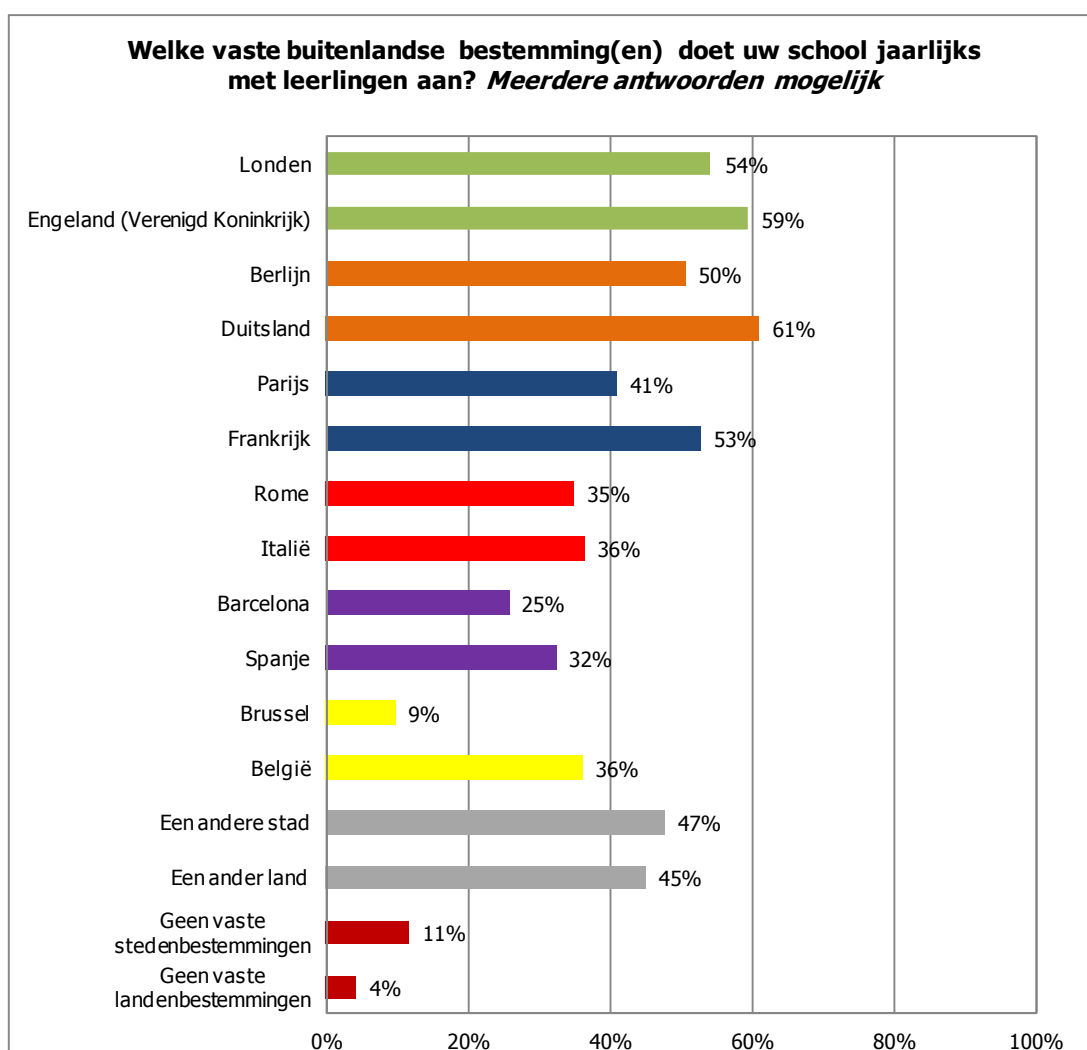
Aan de directeuren die hebben aangegeven dat hun school jaarlijks reizen naar het buitenland voor leerlingen organiseert, is vervolgens gevraagd welk(e) vaste buitenlandse bestemming(en) door hun school jaarlijks met leerlingen worden aangedaan. Hierbij is een onderscheid gemaakt naar steden en landen als bestemming.

De drie populairste steden als bestemming voor de buitenlandse reizen met leerlingen zijn:

- Londen (54%);
- Berlijn (50%);
- Parijs (41%).

De drie populairste landen als bestemming voor de buitenlandse reizen met leerlingen zijn:

- Duitsland (61%);
- Engeland (Verenigd Koninkrijk) (59%);
- Frankrijk (53%).

Londen, Engeland en Italië blijken vooral onder scholen met een Rooms-Katholieke signatuur populair te zijn.

- Londen: 78% van de Rooms-Katholieke scholen versus 54% van alle scholen;
- Engeland: 76% van de Rooms-Katholieke scholen versus 59% van alle scholen;
- Italië: 57% van de Rooms-Katholieke scholen versus 36% van alle scholen.

London, Parijs, Italië en Spanje zijn vooral onder scholen in vakantieregio Zuid populair.

- Londen: 77% van de scholen in vakantieregio Zuid versus 54% van alle scholen;
- Parijs: 55% van de scholen in vakantieregio Zuid versus 41% van alle scholen;
- Italië: 52% van de scholen in vakantieregio Zuid versus 36% van alle scholen;
- Spanje: 45% van de scholen in vakantieregio Zuid versus 32% van alle scholen.

Met een enkele uitzondering (Duitsland en België) zijn alle genoemde steden en landen vooral populair onder de grote scholen (met meer dan 1.500 leerlingen) als bestemming voor de buitenlandse reizen voor leerlingen.

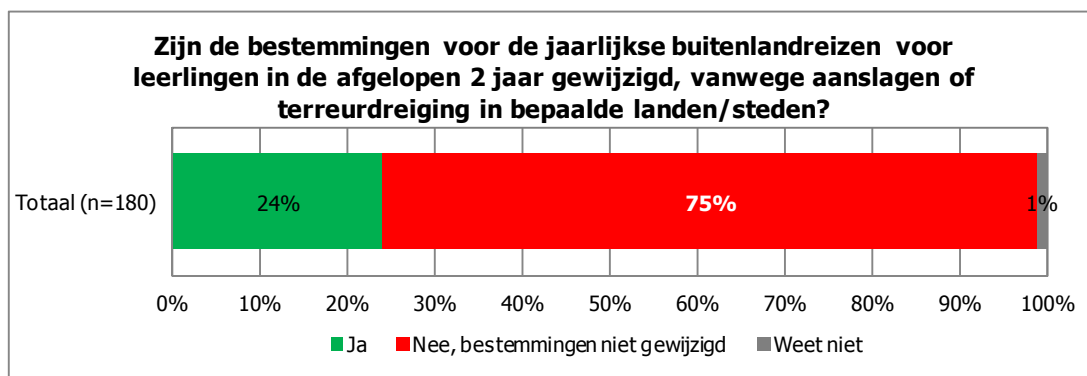
2.3 Invloed van aanslagen en terreurdreiging op keuze bestemming

We hebben aan de directeurs van VO-scholen die jaarlijks buitenlandse reizen voor leerlingen organiseren, gevraagd of de bestemmingen voor deze reizen in de afgelopen twee jaar gewijzigd zijn vanwege aanslagen of terreurdreiging in bepaalde landen/steden. Op driekwart van de scholen is dat niet het geval. Op circa een kwart van de scholen (24%) heeft wel een wijziging in de bestemming(en) plaatsgevonden. Omgerekend naar alle scholen in het voortgezet onderwijs is dat 19%.

De meest genoemde steden en/of landen die om redenen van aanslagen of terreur niet meer door deze scholen worden bezocht, zijn:

- Londen;
- Parijs;
- Berlijn.

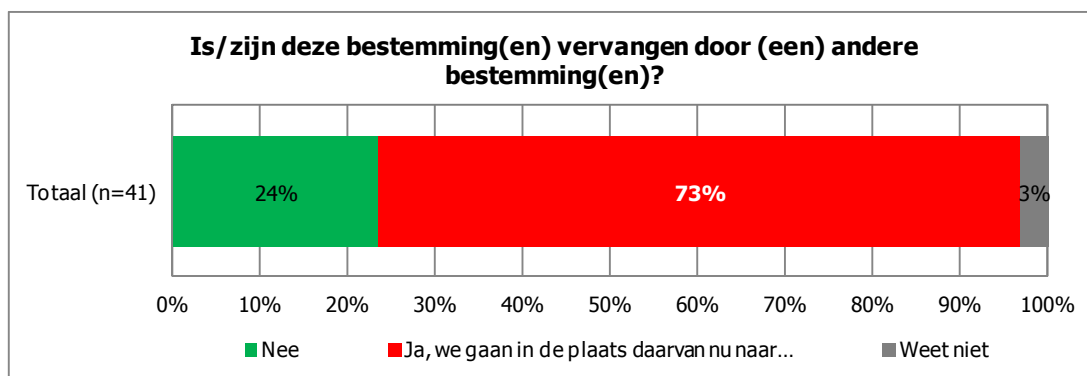
Een volledig overzicht van de genoemde steden en/of landen hebben we opgenomen in de bijlage.

Aan deze groep directeurs (n=41) is vervolgens gevraagd of de bestemmingen die niet meer worden bezocht, zijn vervangen door andere bestemmingen. Op bijna driekwart van deze scholen (73%) blijkt dat inderdaad het geval te zijn. De meest genoemde 'vervangende' bestemmingen zijn:

- Praag;
- Berlijn;
- Wisselende locaties.

Een volledig overzicht van de vervangende locaties hebben we opgenomen in de bijlage.

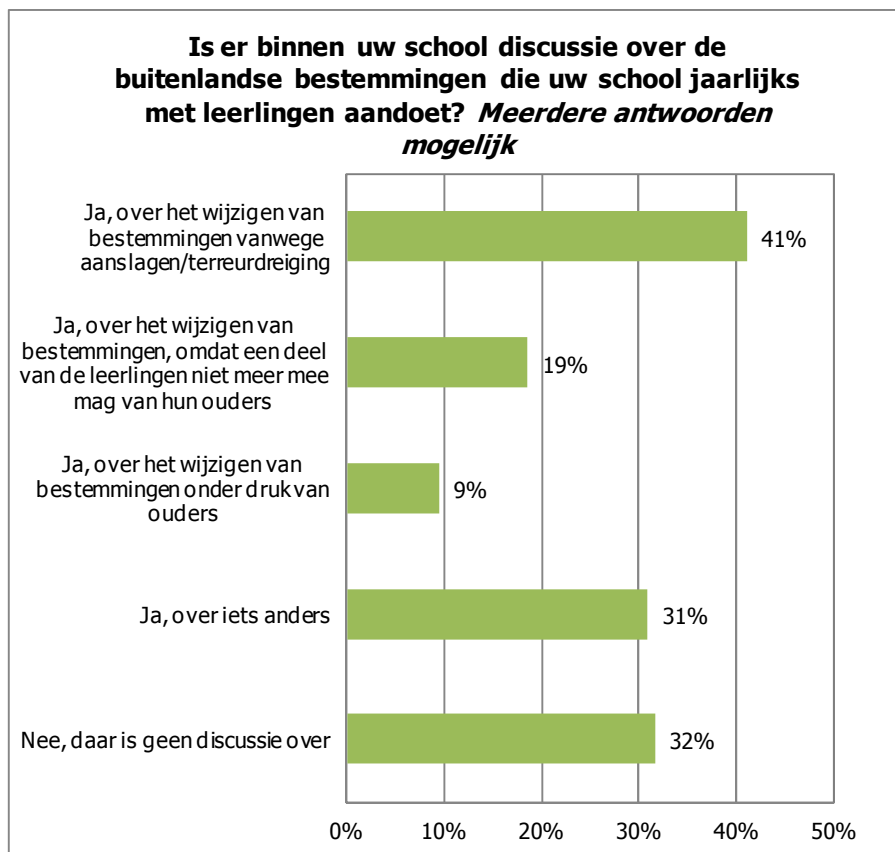

2.4 Discussie binnen school over de buitenlandse bestemmingen

Aan alle directeuren van VO-scholen die jaarlijks buitenlandse reizen voor leerlingen organiseren, is vervolgens gevraagd of er binnen hun school discussie is over de buitenlandse bestemmingen die de school jaarlijks met leerlingen aandoet. Dit blijkt op twee derde van de scholen (68%) het geval te zijn.

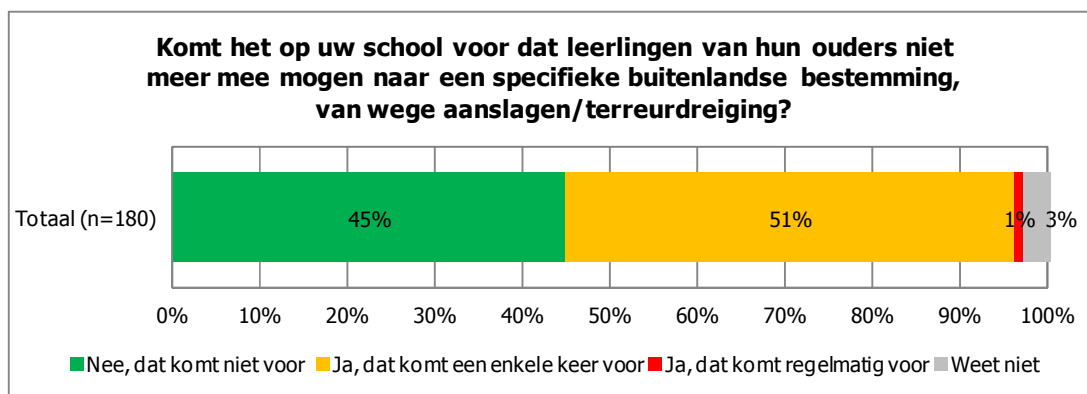
Op de scholen waar wel discussie plaatsvindt naar aanleiding van de buitenlandse reizen (68%), richt de discussie zich vooral op het wijzigen van bestemmingen vanwege aanslagen/ terreurdreigingen. Ook ouders spelen hierbij een rol. En volgens circa een derde van de directeuren (31%) gaat de discussie over 'iets anders'. Deze genoemde andere onderwerpen hebben vooral te maken met de kosten/betaalbaarheid van de reizen.

Een volledig overzicht van de genoemde andere onderwerpen waarover wordt gediscussieerd, hebben we opgenomen in de bijlage.

2.5 Leerlingen die van hun ouders niet mee mogen naar een buitenlandse bestemming

Ten slotte is aan alle directeurs van VO-scholen die jaarlijks buitenlandse reizen voor leerlingen organiseren, gevraagd of het op hun school voor komt dat leerlingen van hun ouders niet meer mee mogen naar een specifieke buitenlandse bestemming vanwege aanslagen/terreurdreiging. Iets meer dan de helft van de directeurs (52%) geeft aan dat dit weleens voor komt. In verreweg de meeste gevallen komt dat een enkele keer voor.

Aan de groep directeurs van scholen waar dit weleens voor komt, is gevraagd hoe de school daarmee omgaat. Hun antwoorden kunnen als volgt worden samengevat:

- De school biedt dan een alternatief (thuisblijf-)programma aan;
- De school accepteert/respecteert het niet-deelnemen (al-dan-niet na gesprek met de ouders en/of de leerling);
- De school biedt leerlingen dan de mogelijkheid om te kiezen voor een andere reis.

Een volledig overzicht van de door de directeurs genoemde manieren waarop de scholen hiermee omgaan, hebben we opgenomen in de bijlage.

Bijlage 1 – Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is online uitgevoerd en daarbij is gebruik gemaakt van het Online Panel Directeuren Voortgezet Onderwijs (met circa 300 directeuren) en de onderwijsdatabase van DUO Onderwijsonderzoek & Advies.

Het onderzoek is in januari 2018 uitgevoerd. We hebben een netto-respons gerealiseerd van n=217 directeuren. Deze netto-respons is representatief naar (vakantie)regio (Noord, Midden en Zuid) en denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en Overig).

De gerealiseerde netto-respons van directeuren is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie, vakantieregio en schoolgrootte. Verschillen van de netto-respons ten opzichte van de populatie zijn door middel van een herweging geëlimineerd (zie de laatste twee kolommen).

De respons op de kenmerken denominatie en vakantieregio ziet er als volgt uit.

Voortgezet onderwijs	Werkelijke verdeling Voortgezet Onderwijs	Verdeling in de netto-respons <u>directeuren</u> n=217	Wegingsfactor <u>directeuren</u>
Denominatie			
Openbaar	48%	37%	1,3
Protestants	19%	16%	1,2
Rooms Katholiek	18%	23%	0,8
Anders	15%	22%	0,6
Regio			
Noord	38%	35%	1,1
Midden	32%	37%	0,9
Zuid	30%	28%	1,1

Omdat als gevolg van non-respons (wat altijd optreedt) niet de gehele populatie aan het onderzoek heeft deelgenomen, moet bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. Hieronder is een tabel opgenomen waarin bij de netto-respons de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
100	9,6%	8,3%	5,7%
150	7,7%	6,7%	4,6%
200	6,6%	5,7%	3,9%
250	5,8%	5,0%	3,5%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van bijvoorbeeld 200 directeuren dient bij een resultaat '75% van de directeuren geeft aan dat hun school buitenlandse reizen voor leerlingen organiseert' en '25% geeft aan dit niet te doen, rekening te worden gehouden met het feit dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen respectievelijk:

- Organiseert wel: 69,3% (75% -/- 5,7%) en 80,7% (75% + 5,7%) en
- Organiseert niet: 19,3% (25% -/- 5,7%) en 30,7 % (25% + 5,7%).

Vraag 1

Welk(e) vaste buitenlandse bestemming(en) doet uw school jaarlijks met leerlingen aan? Anders, nl...

Steden

- Antwerpen, Keulen en Luxemburg
- Ardennen
- Arles
- Athene
- Avignon, Arles, Nimes
- Bad Bentheim
- Beijing en Nanjing, Lima, Yogyakarta, Mumbai, Palencia, Montefiascone, Madrid
- Boedapest
- Budapest
- Canterbury
- Dinslaken talen practicum
- Diverse andere steden in het kader van Erasmus projecten
- Dortmund of Düsseldorf
- Dresden, Krakau, Wenen
- Dublin
- Dublin
- Dublin
- Edinburgh
- Edinburgh, Krakow, Münster
- Florida (USA)
- Geen stad maar survival in de Eiffel
- Gera en Leonstein
- Hamburg, Ardennen, Canterbury
- Ieper, Namen, Oberhausen, Caen
- Kassel, Luxemburg
- Keulen
- Keulen
- Keulen
- Keulen
- Keulen, Lille
- Krakau, Cambridge, Amsterdam
- Krakau, Florence, Dublin, etc.
- Krakow
- Lille, Bilbao, Liverpool, Essen
- Lille, Keulen, Aken, Bilbao en scholen in Roemenië en Denemarken
- Lissabon / Franse kust
- Lissabon, Athene, Lille, Aken, Tallinn
- Lissabon, Madrid, Keulen, Athene, Istanbul
- Madrid
- Madrid, Genua, Lille, en meer
- Mallorca en Alicante
- Manilla
- Mumbai in India
- Nantes en Foligno (om het jaar met Burlington)
- Nantes, Foligno
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag

- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag
- Praag, Florence
- Praag, Lille
- Praag, Lille, Antwerpen
- Praag, Straatsburg
- Praag; Ieper; Lille
- Ruhrgebied
- Trier
- Tver, Djokjakarta, lima, Athene
- Tver, York, Canterbury, Madrid, Djokjakarta, lima, New York
- Valencia
- Vechta (Duitsland), Besançon en Rouen (Frankrijk), Lille en Luik (België)
- Venetië, Dresden, Wells, Cobham, Helsinki
- Verdun, Lille, Leipzig
- Verona, Avignon, Madrid, Oxford
- We kiezen daarnaast nog veel andere locaties in verschillende landen
- Wenen, Boedapest, Luxemburg, Keulen
- We organiseren dit jaar een drie landen reis: Nederland, België, Duitsland vanwege de terroristische dreiging en de kosten
- Wintersportreis
- Zaragoza, Kent, Aalborg, Bologna, Vrede

Landen

- Azië en Afrika
- Canada
- Canada (tweejaarlijks).
- China, Hong Kong, andere landen soms
- Denemarken en Roemenië
- Denemarken, Griekenland
- Denemarken, USA en Tsjechië
- Filipijnen voorheen jarenlang Bangladesh/Colombia
- Florida
- Griekenland
- Griekenland
- Griekenland
- Griekenland
- Griekenland
- Griekenland
- Griekenland en China
- Griekenland, Finland, Zweden, Estland
- Griekenland, Indonesië, Rusland, Peru
- Hongarije
- Hongarije
- Ierland
- India
- Italië
- Luxemburgs
- Luxemburg

- Luxemburg, Oostenrijk
- Marokko
- Marokko
- Nederland, Tsjechië, Marokko
- Oeganda, Kenia
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk
- Oostenrijk (skireis)
- Oostenrijk en België
- Oostenrijk
- Peru, China, Indonesië, India
- Polen
- Polen
- Polen
- Polen Tsjechië
- Polen, Oostenrijk
- Polen, Oostenrijk
- Polen, Roemenie, Griekenland
- Portugal
- Portugal
- Portugal
- Portugal, Griekenland, Turkije, Israel, Roemenie, Oostenrijk, Schotland
- Portugal, VS, Griekenland, Estland
- Roemenie, Portugal, Uganda
- Rusland, Indonesië, Peru, Verenigde Staten
- Schotland, Oostenrijk, tot voor kort ook Marrakesh en Istanboel
- Schotland, Polen
- Sint Maarten, Turkije, Estland, Amerika
- Tsjechië
- Tsjechië
- Tsjechië, Italië
- Tsjechië, Polen, Noorwegen
- Tsjechië
- Tsjechië
- Tsjechië
- Tsjechië
- Tsjechië
- Tsjechië; Oostenrijk
- Turkije, Denemarken, Tsjechië
- USA
- Zuid Afrika
- Zweden, Luxemburg

Vraag 2

Zijn er bestemmingen voor de jaarlijkse buitenlandreizen voor leerlingen in de afgelopen twee jaar gewijzigd op uw school, vanwege aanslagen of terreurdreiging in bepaalde landen/steden? Ja, nl...

- Afgelopen jaar zijn er geen excursies geweest naar Europese hoofdsteden
- Ankara
- Bangladesh te gevaarlijk, maar ook voor Europese steden kijken we of dit nog wel kan en desgewenst gaan we dus niet op reis.
- Brussel
- De grote steden
- Een deel van de collega's wil niet meer naar Londen
- Een groep vmbo-leerlingen gaat niet meer naar Londen. Havo en vwo nog wel.
- Eenmalig afgeweken van het vaste patroon, nu weer als altijd
- Grote belangrijke steden
- Hoofdsteden in Europa
- Istanboel, Marrakesh, Parijs maar ook is de inhoud van alle (13) buitenlandse excursies meer gelinkt aan leerdoelen en curriculum, was ook een reden
- Istanbul
- Londen
- Londen
- Londen
- Londen
- Londen, Berlijn
- Londen, Berlijn en Parijs
- Londen, Parijs
- London Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs
- Parijs / Istanbul
- Parijs, Istanbul
- Risicobestemmingen zoals Londen en Parijs
- Skiën (Oostenrijk) i.v.m. kosten
- Surfreis Frankrijk
- Turkije
- Turkije, maar volgend schooljaar willen we wel weer gaan naar deze uitwisselingschool
- We blijven naar Parijs gaan, maar hebben een keuzestad in de vorm van Keulen toegevoegd
- We gaan het veranderen volgend jaar niet meer naar Berlijn
- We gingen naar Parijs, Berlijn en Londen, naast survival in België
- We overwegen of we de reis naar Londen wel/niet door moeten laten gaan.
- We overwegen om de tweejaarlijkse reis naar Barcelona te schrappen
- We vermijden reizen met de metro en het vrij rondlopen in de stad
- Wel nog naar toe, maar optioneel voor ouders

Vraag 3

Is/zijn deze bestemming(en) vervangen door (een) andere bestemming(en)? Ja, nl. door de volgende bestemming...

- Andalusie
- Andere bekende plaatsen
- Arles
- Bangladesh dus verandert in Filipijnen
- Barcelona, Berlijn
- Berlijn
- Berlijn
- Berlijn
- Bordeaux
- Bv Elba, Portugal etc.
- Extra keuze voor Keulen, is minder "gevaarlijk" in de beleving van ouders
- Hamburg, Ardennen, Canterbury
- Ieder jaar andere locaties in die landen
- Italië
- Kassel, Münster
- Kleine stad buiten Londen
- Leuven
- Maastricht, Duitsland en Ardennen
- Marokko
- O.a. Cambridge en Krakau
- Omliggende omgeving
- Praag
- Praag
- Stockholm, Luxemburg, Luik
- Tsjechië
- Verdun, Leipzig, Lille
- Waarschijnlijk Portugal
- We organiseren andere reizen, niet meer naar een hoofdstad
- Weet zo niet elke alternatieve bestemmingen zijn gekozen geen stad in Frankrijk i.v.m. staat van beleg

Vraag 4

Is er binnen uw school discussie over de buitenlandse bestemmingen die uw school jaarlijks met leerlingen aandoet? Ja, over iets anders, namelijk...

- Aanpassen inhoud programma reis
- Alcohol gebruik van leerlingen
- Algemene belangstelling
- Andere bestemmingen met het oog op onderwijskundige doelstellingen en wereldburgerschap
- Annuleringsvoorwaarden n.a.v. Terrorisme.
- Beperken kosten
- Beschikbare partnerscholen (en we zoeken de dreiging niet op).
- Betaalbaarheid
- Betaalbaarheid, onderwijskundig nut, mogelijkheden voor uitwisseling
- De afnemende belangstelling voor reizen, o.a. Ook financieel bepaald
- De algemene vraag of buitenlandreizen van toegevoegde waarde zijn.
- De handelingen en protocollen die wij hanteren indien er een aanslag plaatsvindt. Aangezien de kans dusdanig klein is laten we dat niet de internationale ontwikkeling van de leerlingen in de weg staan.
- De hoogte van de bijdrage en de verantwoordelijkheid
- De kosten

- De kosten
- De kosten en het verschil tussen TTO en niet-TTO leerlingen
- De kosten van de reizen
- De kosten van de reizen voor ouders en de bestemmingen
- De kosten van een dergelijke reis die door ouders minder zijn op te brengen.
- De meerwaarde van de reis versus de opdracht waar we als school voor staan (leerrendementen)
- De wijze waarop we communiceren dat we wel gaan tenzij...
- Docenten vinden de verantwoordelijkheid die ze hebben steeds zwaarder wegen door de nieuwe regelgevingen waarbij de persoonlijke aansprakelijkheid groter is geworden
- Financiële draagkracht ouders
- Financiering t.b.v. Minder draagkrachtige (ouders) kinderen
- Geld
- Goede afspraken over communicatie bij een crisissituatie.
- Hoogte reissom bij Florida studiereis voor TTO-leerlingen
- In hoeverre laten we de ontwikkeling van een internationale mindset afhangen van de kans op een aanslag
- Kosten
- Kosten
- Kosten en interesse
- Kosten van reis, niet alle ouders kunnen dit betalen
- Kostenaspect
- Matching met ons onderwijsaanbod
- Mate van populariteit, kosten ter plaatse
- Noodzakelijke begeleiding: ratio leerling- begeleider
- Nut plek bestemming
- Of het nog zin heeft om stedenreizen te organiseren; uitwisselingen met andere scholen leveren meer leerrendement op
- Of we ouders hiervoor een rekening mogen sturen of dat we het zelf moeten betalen.
- Over de kosten van werkweken
- Over koppelen van reisbestemmingen aan les- en vakinhoud
- Over mate waarin het zinvol is om het vanuit school te organiseren oftewel; hoe leerzaam is het naast leuk?
- Prijs, kwaliteit en gekoppelde onderwijsinhoud
- Programmatisch
- Steeds kijken welke bestemming beste aansluit bij leerlingen
- Taakbelasting docenten en gebrek aan motivatie leerlingen
- Uitbreiding aanbod met Berlijn
- We hebben geen echte discussie gehad, we hebben in overleg met ouders onze koers bepaald.
- We vinden de reizen niet educatief genoeg en gaan over op uitwisselingen
- We willen niet in een routine vervallen en ook nieuwe initiatieven ruimte geven
- Welke bestemming passen het beste bij de onderwijskundige doelen die we willen bereiken
- Welke scholen met ons willen samenwerken inhoudelijk
- Wens van leerlingen
- Werkdruk

Vraag 6

Hoe gaat uw school ermee om wanneer op uw school leerlingen van hun ouders niet meer mee mogen naar een specifieke buitenlandse bestemming, vanwege aanslagen/terreurdreiging?

- Het aanbieden van een alternatief (thuisblijf-)programma
 - Het accepteren/respecteren van het niet-deelnemen (al-dan-niet na gesprek met de ouders en/of de leerling)
 - Leerlingen de mogelijkheid bieden te kiezen voor een andere reis
-
- Aanbieden alternatief programma op school
 - Aanbieden thuisblijfprogramma
 - Acceptatie na gesprek
 - Accepteren dat ouders hun kind niet mee laten gaan, en verwijzen naar reisadvies buitenlandse zaken
 - Als leerlingen en/of hun ouders er voor kiezen niet mee te willen gaan i.v.m. terreurdreigingen, dan is dat altijd prima. Wij hanteren de regel dat als kinderen niet mee willen vanuit het principe angst, dit ook niet onder druk toch moet kunnen
 - Als ouders niet willen dat hun kind gaat, dan accepteren we dat en geven het geld terug.
 - Als school hebben wij daar het gesprek met de ouders over gevoerd.
 - Alternatieve opdracht aanbieden indien het een verplichtend onderdeel betreft
 - Begrip voor standpunt ouders, leerlingen hoeven niet verplicht mee, reis gaat wel door voor de anderen.
 - Begripvol
 - Bieden alternatief
 - Daar geven we ruimte voor
 - Dan gaat de leerling niet mee
 - Dan kiezen de leerlingen voor een andere reis, er is keuze
 - Dan zoeken we naar een stad/land wat wel "veilig" te boek staat. Soms zeggen we; we gaan toch, keus van ouder om kind wel of niet mee te laten gaan. Onze reizen staan in het teken van bewustwording rijk/arm en kennis opdoen andere culturen.
 - Dat respecteren wij natuurlijk, maar wij vinden dat wij maatschappelijk gezien de taak hebben de rug recht te houden, dus ons niet te laten leiden door dit soort dreiging. Behalve als het ministerie reizen naar een bepaalde bestemming zou ontraden, dat li
 - Dat staan we toe.
 - Dat vinden wij prima
 - De keuze is aan de ouders
 - De keuze om mee te gaan staat de leerlingen vrij. Ouders mogen dus beslissen
 - Dialoog
 - Dit respecteren we
 - Een bestemming aanbieden die tot nu toe geen terreur kent; Praag i.p.v. Berlijn.
 - Eerst ruimhartig, nu vooraf wijzen op de consequenties van inschrijven voor zo'n reis
 - Er is een regeling die toestaat dat leerlingen meedoen aan een thuisblijfprogramma met activiteiten in Nederland
 - Er wordt altijd een alternatief programma aangeboden op school.
 - Er zijn genoeg keuzemogelijkheden dus dat is nooit een probleem
 - Gesprekken met ouders

- Gesprekken met ouders en leerlingen, duidelijke uitleg veiligheidsmaatregelen en protocollen, uiteindelijk beslissen ouders natuurlijk of hun zoon of dochter mee mag gaan.
- Goede risicoanalyse met gezond verstand (waar is het wel veilig?)
- Het goede gesprek voeren en het besluit dat daaruit komt accepteren
- In de beleidsnotitie hebben we opgenomen dat we het reisadvies van het ministerie van buitenlandse zaken volgen
- In gesprek gaan en aangeven wat de (financiële) consequenties zijn van het vaak op een laat moment terugtrekken van een leerling
- In gesprek gaan en verkennen waar de angst precies zit. Indien nodig, dan gaat de leerling op reis naar een andere bestemming.
- In gesprek gaan met ouders.
- In gesprek met de ouders
- In persoonlijke gesprekken samen kijken wat de beste oplossing is.
- In principe is de insteek dat leerlingen meegaan. Als het echt niet kan bieden we een alternatief
- Is het recht van ouders, leerlingen krijgen een alternatief aangeboden
- Leerling en ouders weten dat de kosten niet terug betaald worden tenzij er een negatief reisadvies is. Overigens gaat de hele groep dan niet weg.
- Leerlingen die niet meegaan, krijgen op school een alternatief programma
- Leerlingen hoeven niet mee. We lichten ouders en leerlingen voor hoe de reis verloopt, wie er begeleidt en hoe we met veiligheid omgaan.
- Leerlingen krijgen een opdracht voor thuis
- Maatwerk
- Meegaan is een keuze
- Onkosten worden half vergoed
- Ouders die bij een positief reisadvies een kind thuis houden draaien op voor reeds gemaakte kosten.
- Over het algemeen gaat het dan over niet-verplichte reizen
- Praten met ouders en leerlingen en besluit altijd respecteren en alternatief programma aanbieden
- Reis gaat toch door, geen restitutie reiskosten als afgezegd kort voor reis.
- Respecteer van dat besluit.
- Respecteren
- Respecteren besluit ouders dat leerling niet meegaat.
- Respecteren het besluit van ouders.
- Respecteren van die individuele mening
- Respecteren van het besluit van de ouders.
- Respecteren van wens ouders, maar we gaan wel. Meeste ouders delen onze mening
- Respectvol, als ouders het niet willen gebeurt het niet
- School volgt reisadviezen BuZa.
- Toestemming
- Vooral het gesprek aangaan en ook proactief zaken aan de orde stellen
- Voorlichting aan ouders van de criteria die toegepast worden bij een beslissing om wel of niet te gaan.
- We bieden de leerlingen een alternatief
- We bieden een alternatief programma aan
- We gaan daar zorgvuldig mee om. We melden elke reis bij Buitenlandse Zaken.
- We gaan in gesprek met de betreffende ouders, maar de beslissing is uiteindelijk aan de ouders.

- We gaan in overleg en proberen ouders te overtuigen van de voorzorgsmaatregelen en van het nut van het meemaken van een groepsactiviteit voor hun kind.
- We gaan met ouders die zich zorgen maken gesprek aan. We zijn transparant over welke maatregelen wij nemen om risico's te beperken. Als een individuele leerling toch niet mee mag, dan accepteren wij dat. De kosten voor een afzegging zijn voor rekening van
- We geven de ouders die vrijheid, maar geven duidelijk aan dat het hun besluit is.
- We geven hierin keuzes
- We hebben nu een keuzeprogramma neergezet. Ouders kunnen derhalve kiezen. Dit voorkomt de discussie en past bij onze eigen gedachten hierover
- We hebben voor het eerst niet gekozen voor Parijs en London dit jaar vanwege de terreurdreiging. De Franse scholen willen niet mee samenwerken omdat Franse ouders bang zijn geworden, heel lastig voor ons om dan andere bestemmingen te vinden.
- We honoreren het verzoek van ouders. Gaan ook in gesprek met hen en proberen leerlingen preventief goed te informeren en instrueren
- We houden ons aan het reisadvies dat door het ministerie wordt afgegeven
- We informeren de ouders preventief optimaal en hebben ook wel eens een reis geschrapt en vervangen door een andere bestemming
- We laten de leerlingen/ouders daarin vrij.
- We organiseren ook een thuisblijfprogramma, altijd al. Omdat er ook kinderen op school onderwijs volgen uit mindere sociale milieus, vluchtelingenkinderen enz. Of leerlingen met heimwee of ziekte.
- We respecteren de mening van ouders in dezen.
- We verzorgen een thuisblijvers programma
- We volgen de formele richtlijnen
- Wij bieden altijd een alternatief programma op school.
- Wij bieden een alternatief programma op school aan.
- Wij gaan in gesprek, maar als ouders voet bij stuk houden krijgen de leerlingen vrijstelling van de schoolreis en volgen ze een alternatief programma op school.
- Wij geven in een gesprek met ouders aan dat het risico in het buitenland niet groter is dan in Nederland, maar uiteindelijk blijft het een keuze van de ouders om hun kind al dan niet mee te laten gaan.
- Wij hebben nu beleid ontwikkeld. Bij een negatief reisadvies krijgen ouders het reisgeld geretourneerd. Bij vrijwillig afhaken uit angst voor dreigen brengt de school gemaakte onkosten in rekening. Het is wel een groter issue aan het worden
- Wij houden gebruiken het reisadvies vanuit de overheid als leidraad
- Wij houden ons aan de reisadviezen vanuit het ministerie.
- Wij respecteren de wens van de ouders
- Wij stellen de reizen naar risicovolle bestemmingen niet verplicht.
- Wij stellen excursies naar het buitenland niet verplicht.
- Wij tonen begrip voor die afweging en bieden ruimte om de eigen afweging te maken
- Wij verwijzen naar het reisadvies van de overheid en geven de mogelijkheid om deel te nemen aan een alternatief. BV zeilen op de wadden
- Ze gaan niet mee en komen op school